

Praktische tips en tricks

voor een goede
binnenluchtkwaliteit

Siegfried Struyvelt

**HO
GENT**

Inhoudstabel

- **COVID en ventilatie**
- **Binnenluchtkwaliteit op arbeidsplaatsen**
- **Inventarisatie lokalen en ventilatiemogelijkheden**
- **Berekeningen**
- **CO2 metingen**
- **Stappenplan**
- **Instructies en maatregelen**
- **Borging**

COVID en ventilatie

Initiële fase

- Hygiënemaatregelen : niezen, hoesten, handen geven
- Massaevenementen beperken
- ...
- Lockdown

... echter geen luchtkwaliteit .... ? ? ?

Heropstart essentieel onderwijs HOGENT, april 2020

- Lokalen gebruiken met beperkte capaciteit
- LMRA > binnenluchtkwaliteit, goede ventilatie

HOGENT LMRA - heropstart voor administratief personeel - Covid-19 - v3

Dienst Interne Preventie Miltu, en Welsijn, Hogeschool Gent
d.i.p.m@hogent.be

HOGENT

CHECKLIST
Maatregelen ter voorkoming van verspreiding Covid-19

Checklist voor tewerkstelling van administratieve personeelsleden

Personeelsleden met administratieve taken worden tijdens hun werk op kantoor beschermd of beschermd anderszins met het Covid-19 virus

1. Doelstellingen

☒	☒	alle meet- en/of controlepunten met een frequentie in de juiste periode	
☒	☒	capaciteit	
☒	☒	verplichte indien van toepassing	
☒	☒	betreft	

2. Werken veilig en gezond

☒	☒	de werkplek is zo ingericht dat ...	aanpaklijnen
☒	☒	de veiligheidsafstand van 1,5m strikt is gegarandeerd	het werk dient te worden uitgevoerd op een manier die mindermensen niet hoeft te zijn
☒	☒	de personeelsleden bij verkeer met recht toegewezen of vaste zitplaats	
☒	☒	parkeer- van deuren en sluiten vermeden wordt bij door open deuren, (wanneer mogelijk) bij handdoeken (v) ...	
☒	☒	de personeelsleden in veilige ingang gebouwen en uitgang gebouwen en veilige gangen te weg naar de werkplek (in tegenstelling tot liften, trappen en overloopstransporters)	
☒	☒	het aantal personen beperkt is tot 1 persoon per 60m² (beveert van de reguliere bestemming)	afstandhouding en spreiden
☒	☒	er rekening wordt gehouden met door (occasional) besocht de kantel met overbrengen wordt	afstandhouding en spreiden
☒	☒	de maatregelen ook opgeschreven worden tijdens de aanpak	afstandhouding en spreiden
☒	☒	en voldoende verlichting is (interieur van verscheid)	afstandhouding en spreiden
☒	☒	Er voldoende luchtverversing is (verschikende verlichtingsopstellingen)	afstandhouding en spreiden

3. Personeelsleden en werkmateriaal

☒	☒	personeelsleden en werkmateriaal	afstandhouding en spreiden
☒	☒	Op op de hoogte van deze maatregelen en levert ze na	afstandhouding en spreiden
☒	☒	welken afschaffen hoe het besmet en de ontbrengt op een veilige manier te verlaten	afstandhouding en spreiden
☒	☒	beveert de vinder noodzakelijke activiteiten die niet mogelijk zijn op afstand, maar gebruik van	afstandhouding en spreiden
☒	☒	mondkapen van de korte mogelijke tijd	afstandhouding en spreiden

Pagina 1 van 2

als blijkt dat de ventilatie onvoldoende is kan het lokaal niet gebruikt worden.

COVID en ventilatie

Advies OCPBW mei 2020

- **Goede afstelling van de ventilatiesystemen (geen hercirculatie van binnenlucht)**
- **Bij het ontbreken van ventilatiesystemen, voldoende natuurlijke ventilatie**

Context

- **Context : codex welzijn op het werk, binnenluchtkwaliteit op arbeidsplaatsen**
- **Risico echter nog niet virologisch kwantificeerbaar**

COVID en ventilatie

- **HGR mei 2020 (advies 9559) : eerste advies preventie SARS-CoV-2 verspreiding via de lucht op lange afstand**

> juni 2020 opnieuw op OCBPW

- **Afspraken met DFB (facility), toepassing richtlijnen HGR**
- **Ook voor natuurlijke ventilatie (accent richtlijn lag echter op verluchting**

Toepassing ventilatierichtlijnen

Zorg voor voldoende verse lucht in de werkruimte door natuurlijke of mechanische ventilatie. Doe dit bij voorkeur door het openen van de ramen en eventueel deuren (geen branddeuren).

Bijplaatsen van individuele ventilatoren is verboden !

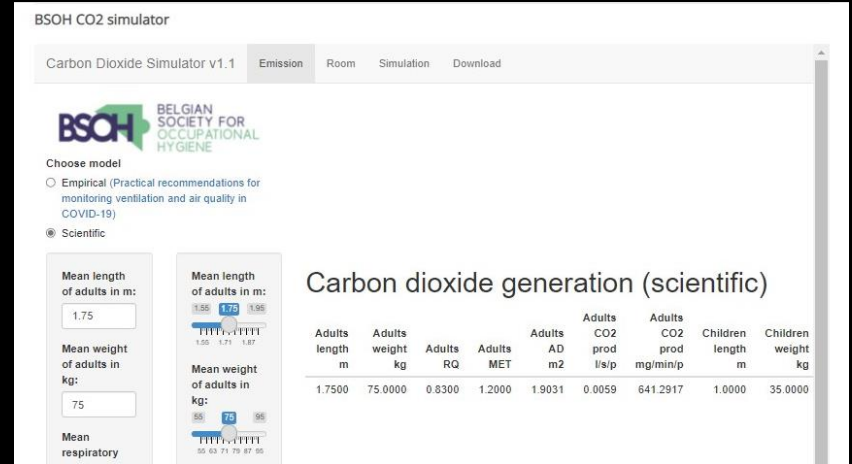
Tussen verschillende shifts is het belangrijk de lokalen voldoende te verluchten. Om contaminanten in de lucht met 90% te verminderen, zijn 2,5 luchtverversingen nodig. De tijd die hiervoor nodig is, hangt af van het aantal bereikte luchtwisselingen per uur.

	Typisch aantal luchtverversingen per uur	Tijd die nodig is om de hoeveelheid contaminanten in de lucht met 90% te verminderen (2,5 luchtverversingen)
Ramen gesloten zonder mechanische ventilatie	0,1 - 0,5	5 - 25 uur ²
Raam gekipt (één zijde)	1-2	1.15'-2 uur
Ruimte zonder ramen met mechanische ventilatie	4	37 minuten
Ruimte zonder ramen met mechanische ventilatie in overventilatie	8:	20 minuten
Ramen wijd geopend	+10	15 minuten
Ramen wijd geopend in tegenoverliggende wanden van het vertrek	+40	5 minuten

Binnenluchtkwaliteit op arbeidsplaatsen

- WHO: natural ventilation in HC settings
TB > 2ACH aan 24m³/persoon
- Berekeningen met BSOH simulator
800 ppm, 54 m³/pers.uur

M. De Ridder “Risicoanalyse verluchting
arbeidsplaatsen - Prenne #48

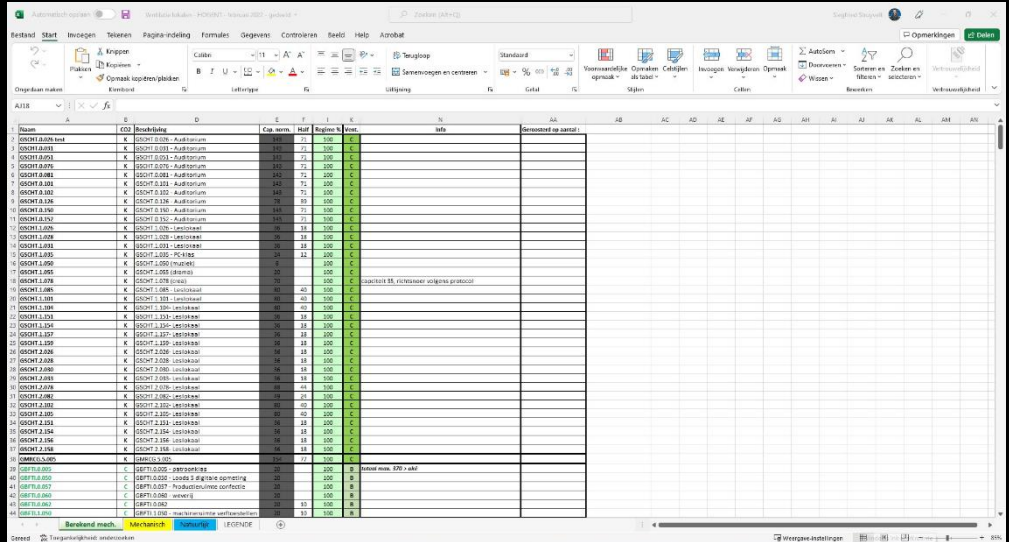

- Toepassing voor preventie overdracht van SARS-CoV-2
- Luchtkwaliteit op arbeidsplaatsen krijgt meer aandacht

Inventarisatie lokalen en ventilatiemogelijkheden

Lijst met lokalen opmaken

- Natuurlijke ventilatie
- Mechanische ventilatie
- Mechanisch ventilatie met CO2 sturing

The screenshot shows an Excel spreadsheet with the following columns: A: Naam, B: CO2, C: Beschrijving, D: Cap. vorm, E: Hout, F: Rogen, G: Ventil., H: Info, I: Groenpunt op kaart. The rows list various rooms (e.g., ONDHT.0.001, ONDHT.0.002) and their corresponding ventilation details.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	H	I
Naam	CO2	Beschrijving	Cap. vorm	Hout	Rogen	Ventil.	Info	Groenpunt op kaart		
ONDHT.0.001	K	ONDHT.0.001 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.002	K	ONDHT.0.002 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.003	K	ONDHT.0.003 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.004	K	ONDHT.0.004 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.005	K	ONDHT.0.005 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.006	K	ONDHT.0.006 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.007	K	ONDHT.0.007 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.008	K	ONDHT.0.008 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.009	K	ONDHT.0.009 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.010	K	ONDHT.0.010 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.011	K	ONDHT.0.011 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.012	K	ONDHT.0.012 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.013	K	ONDHT.0.013 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.014	K	ONDHT.0.014 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.015	K	ONDHT.0.015 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.016	K	ONDHT.0.016 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.017	K	ONDHT.0.017 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.018	K	ONDHT.0.018 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.019	K	ONDHT.0.019 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.020	K	ONDHT.0.020 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.021	K	ONDHT.0.021 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.022	K	ONDHT.0.022 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.023	K	ONDHT.0.023 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.024	K	ONDHT.0.024 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.025	K	ONDHT.0.025 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.026	K	ONDHT.0.026 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.027	K	ONDHT.0.027 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.028	K	ONDHT.0.028 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.029	K	ONDHT.0.029 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.030	K	ONDHT.0.030 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.031	K	ONDHT.0.031 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.032	K	ONDHT.0.032 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.033	K	ONDHT.0.033 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.034	K	ONDHT.0.034 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.035	K	ONDHT.0.035 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.036	K	ONDHT.0.036 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.037	K	ONDHT.0.037 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.038	K	ONDHT.0.038 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.039	K	ONDHT.0.039 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.040	K	ONDHT.0.040 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.041	K	ONDHT.0.041 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.042	K	ONDHT.0.042 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.043	K	ONDHT.0.043 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.044	K	ONDHT.0.044 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.045	K	ONDHT.0.045 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.046	K	ONDHT.0.046 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.047	K	ONDHT.0.047 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.048	K	ONDHT.0.048 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.049	K	ONDHT.0.049 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.050	K	ONDHT.0.050 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.051	K	ONDHT.0.051 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.052	K	ONDHT.0.052 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.053	K	ONDHT.0.053 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.054	K	ONDHT.0.054 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.055	K	ONDHT.0.055 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.056	K	ONDHT.0.056 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.057	K	ONDHT.0.057 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.058	K	ONDHT.0.058 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.059	K	ONDHT.0.059 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.060	K	ONDHT.0.060 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.061	K	ONDHT.0.061 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.062	K	ONDHT.0.062 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.063	K	ONDHT.0.063 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.064	K	ONDHT.0.064 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.065	K	ONDHT.0.065 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.066	K	ONDHT.0.066 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.067	K	ONDHT.0.067 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.068	K	ONDHT.0.068 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.069	K	ONDHT.0.069 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.070	K	ONDHT.0.070 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.071	K	ONDHT.0.071 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.072	K	ONDHT.0.072 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.073	K	ONDHT.0.073 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.074	K	ONDHT.0.074 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.075	K	ONDHT.0.075 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.076	K	ONDHT.0.076 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.077	K	ONDHT.0.077 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.078	K	ONDHT.0.078 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.079	K	ONDHT.0.079 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.080	K	ONDHT.0.080 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.081	K	ONDHT.0.081 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.082	K	ONDHT.0.082 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.083	K	ONDHT.0.083 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.084	K	ONDHT.0.084 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.085	K	ONDHT.0.085 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.086	K	ONDHT.0.086 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.087	K	ONDHT.0.087 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.088	K	ONDHT.0.088 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.089	K	ONDHT.0.089 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.090	K	ONDHT.0.090 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.091	K	ONDHT.0.091 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.092	K	ONDHT.0.092 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.093	K	ONDHT.0.093 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.094	K	ONDHT.0.094 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.095	K	ONDHT.0.095 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.096	K	ONDHT.0.096 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.097	K	ONDHT.0.097 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.098	K	ONDHT.0.098 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.099	K	ONDHT.0.099 - Auditorium	100	71	100	C				
ONDHT.0.100	K	ONDHT.0.100 - Auditorium	100	71	100	C				

Inventarisatie lokalen en ventilatiemogelijkheden

Verzamelen van praktische gegevens van deze lokalen

- Normale bezettingscapaciteit
- Debiet mechanische ventilatie, aantal ramen, ligging, grootte en wijze van openen, oriëntatie van het gebouw
- Oppervlakte en hoogte van de lokalen

Inventarisatie lokalen en ventilatiemogelijkheden

- Eventuele bijkomende factoren of risico's bij keuze lokaal (bioveiligheid, security ...)

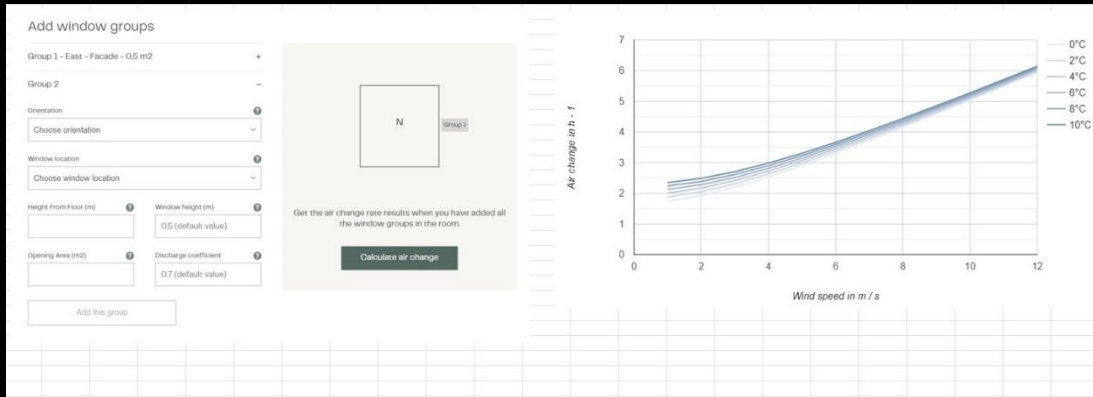
- Risico van de activiteiten (sporten, schreeuwen, zingen, veel praten)

Berekeningen

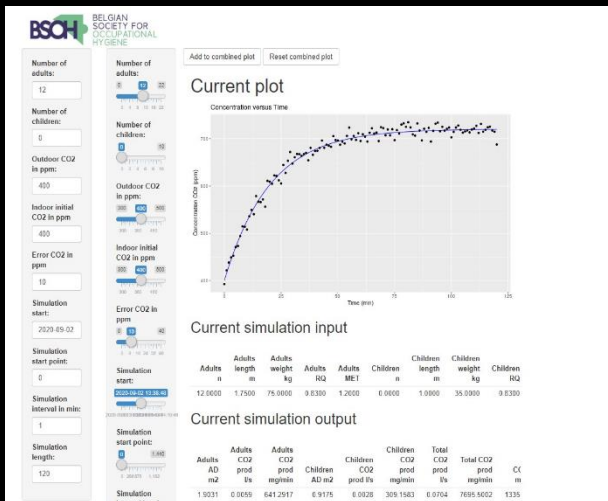
Berekening luchtkwaliteit bij gebruik van de lokalen

- Ventilatiegebieden opvragen, manier van bediening en sturing
- Typeberekeningen uitvoeren voor debiet natuurlijke ventilatie (aanbevelingen taskforce ventilatie, online simulator, ...)

Berekeningen

- Berekeningen voor de lokaalcapaciteit : volcontinu of met verluchttingspauzes (BSOH simulator)

- Optie tot aanvullen met luchtfilters

CO2 metingen

CO2 concentratie als proxy waarde voor goede luchtkwaliteit

- Sensoren in de kanalen (gebouwbeheerssysteem)
- Sensoren in lokalen op netwerk ....of met display .....

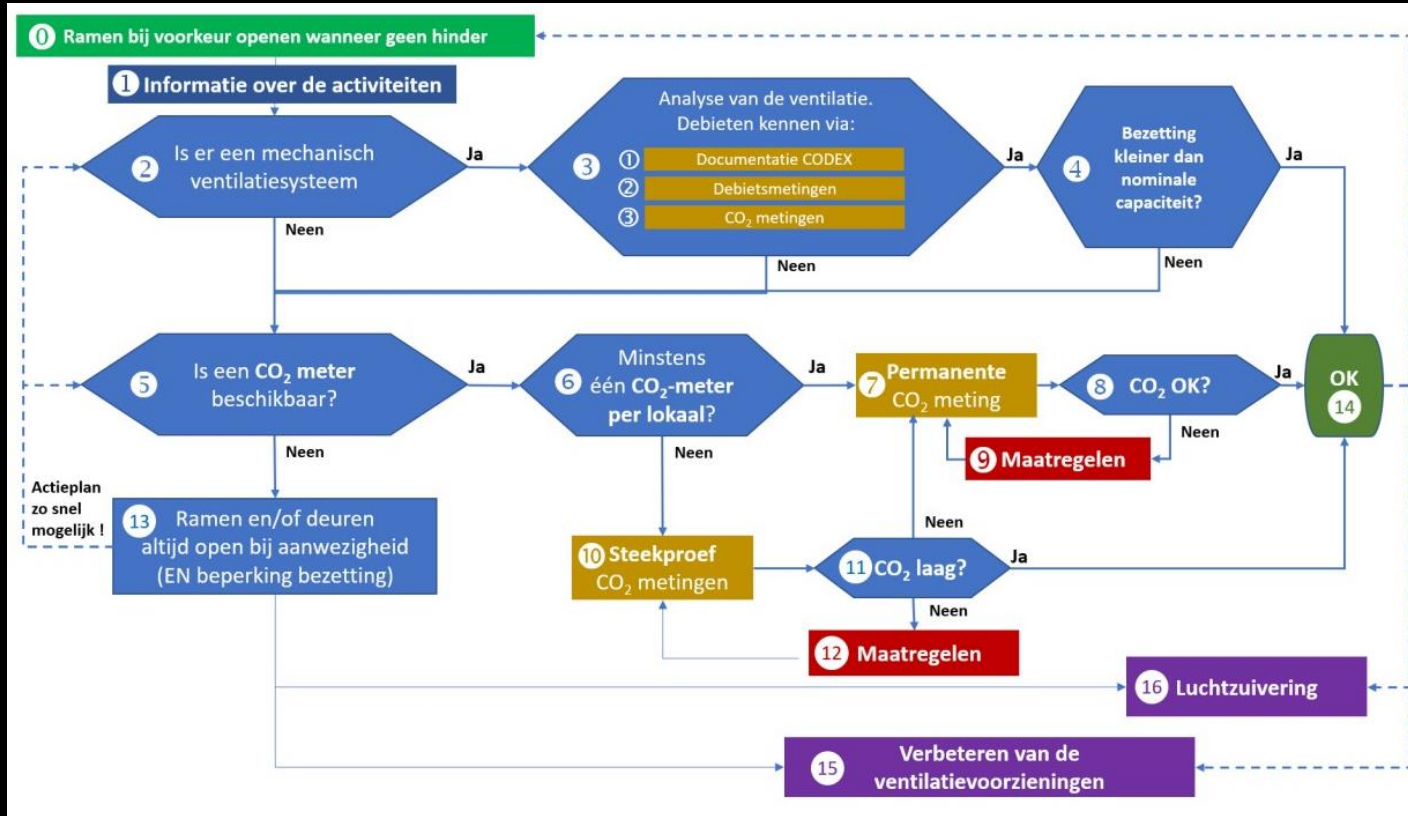

+ centraal uit te lezen
- interventie ?

+ ter plaatse ingrijpen
- geen overzicht

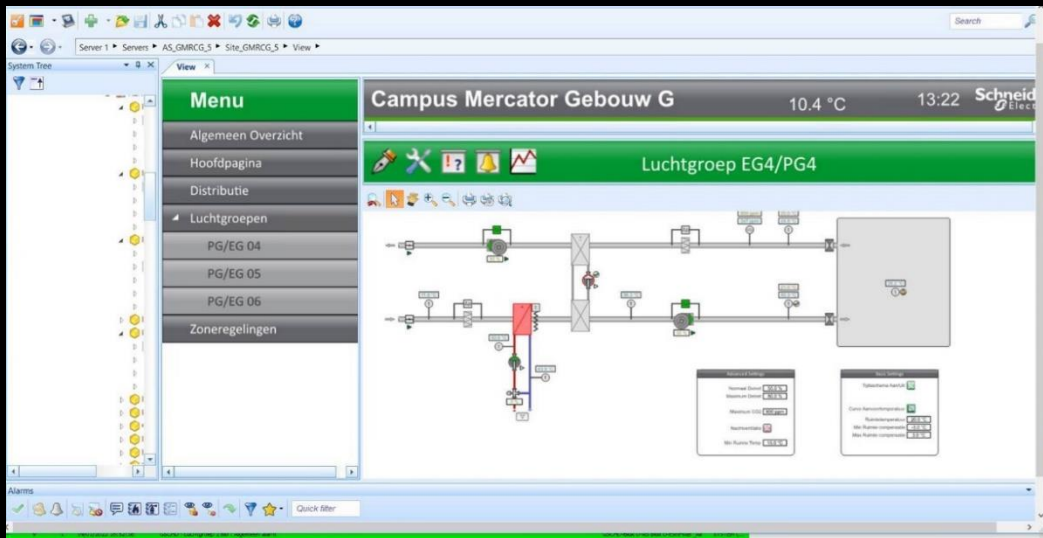
Stappenplan

Algemeen schema van het implementatieplan (Taskforce Ventilatie)

Instructies en acties

FACILITAIR BEHEER

- Opvolging via technische diensten HVAC (uitlezing, bijsturing)
- Investerings op lange termijn in energiezuinig mechanisch ventilatiesysteem

Instructies en acties

VOOR DE GEBRUIKERS

- Lokaalcapaciteit, gebruiksduur, ventilatie- en verluchttingsregime

- Acties bij overschrijding CO2 waarden

Instructies voor gebruik en ventilatie lokaal.

Gegevens lokaal. Gebouw: Ledeganck
Lokaalnummer: GLEDE.0.005

Gebruiksregels. Maximumcapaciteit: 32 personen
Maximale gebruiksduur: 50 minuten
Verplichte pauze: 10 minuten

Ventilatie. Dit lokaal beschikt over mechanische ventilatie.

- Deuren en ramen blijven gesloten.
- De ventilatie moet steeds in werking zijn.
- Verwittig bij uitval onmiddellijk 09 248 88 88 en neem een verluchttingspauze
- Hou de CO2 concentratie beperkt
- boven 900ppm > mondmasker dragen
- boven 1200ppm > advies: verluchttingspauze

Vragen? Mail naar dpmw@hogent.be.

HO GENT

**HO
GENT**

Borging

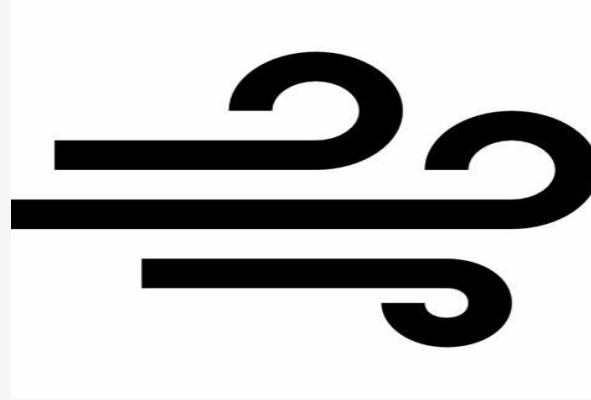
- Is er controle op naleven van de maximumcapaciteit
- Worden ventilatiepauzes gerespecteerd ?
- Onderhoud en goede werking van mechanische ventilatie is voldoende ?
- Blijft men natuurlijke ventilatie consequent toepassen (sluiten 's avonds voor energiezuinigheid) ?

BEDANKT

....

**HO
GENT**